

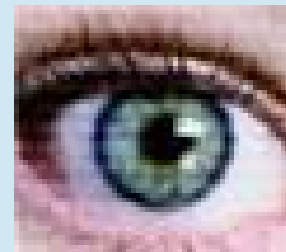

voedsel en waren autoriteit

Van gevaar naar beheersing

Voorlichtingsbijeenkomst "HACCP in de diervoedersector"
30 september 2008

Hans Beuger,
programmamanager levensmiddelen, voedselveiligheid

Beheersing gevaren in diervoeders

- ✓ Verordeningen (EG) 178/2002, (EG) 183/2005
- ✓ HACCP, van gevaar naar kritisch beheerspunt
- ✓ ketengaranties, Databank Risico's Voedermiddelen
- ✓ levensmiddelen, VWA infoblad 64

Diervoeders, levensmiddelen, grondstoffen

Levensmiddelen: alle stoffen en producten, [...] die bestemd zijn om door de mens te worden geconsumeerd of waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij door de mens worden geconsumeerd

- ✓ géén onderscheid meer tussen levensmiddel en grondstof;
- ✓ definitie gelijk aan die van diervoeder

Geest van de Verordeningen

Voorbeeld van doelvoorschriften:

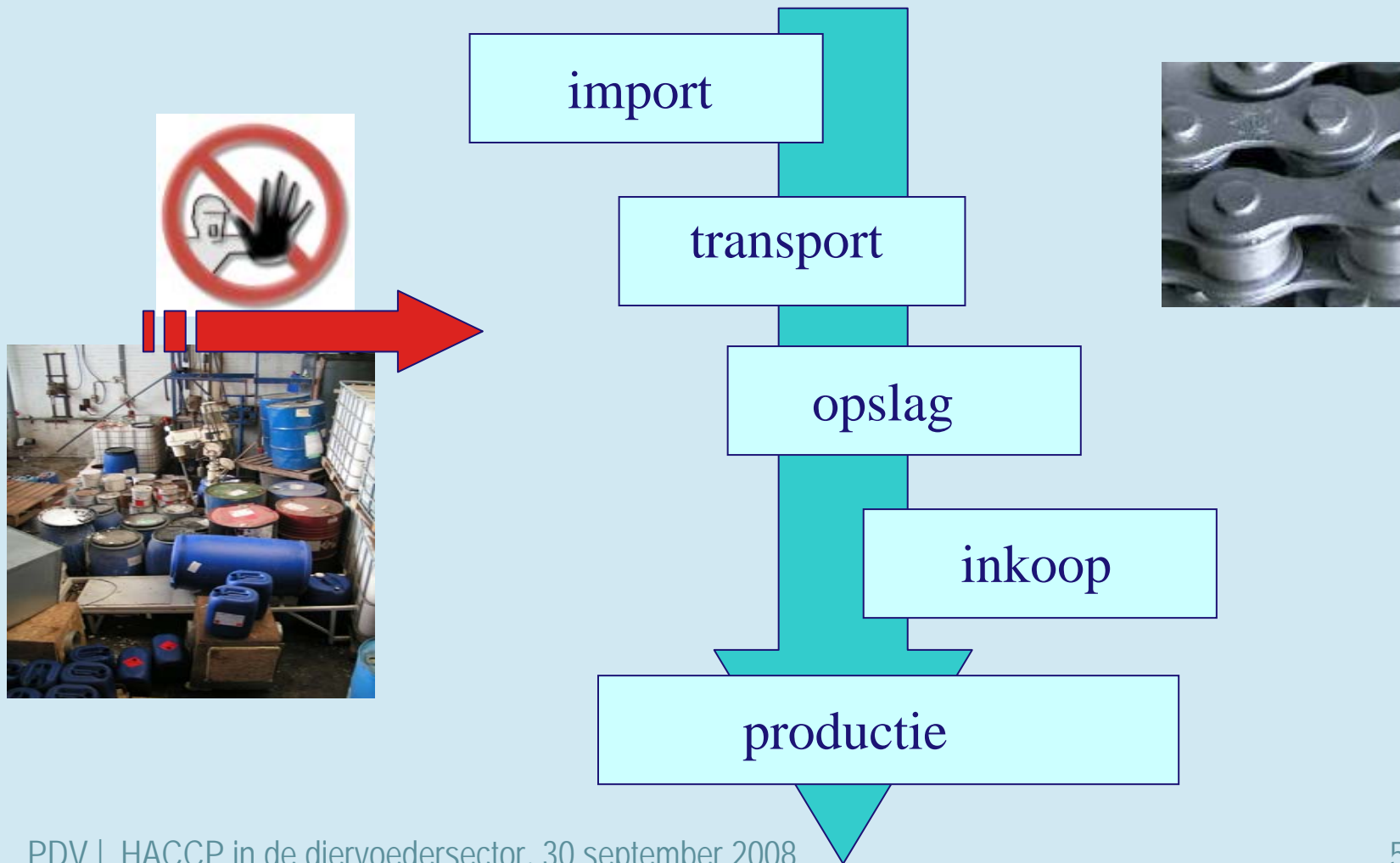
(EG) 183/2005 bijlage II:

- *op adequate wijze,*
- *zo klein mogelijk, zoveel mogelijk,*
- *voldoende,*
- *....*

om de doelstellingen van deze verordening te verwezenlijken.

Verantwoordelijkheid ... is mentaliteit

HACCP en traceerbaarheid

HACCP

Beheersen van (bekende) voedselveiligheidsrisico's

Traceerbaarheid

Procedures en systemen om snel en slagvaardig (mogelijk) onveilige producten uit de markt te halen

(= het vangnet als HACCP heeft gefaald of er niet in heeft voorzien)

HACCP-principes, Codex Alimentarius

1. HACCP-team
2. Product beschrijven
3. Bedoeld gebruik
4. Stroomschema
5. Toetsing stroomschema
6. Alle te beheersen gevaren, beheersmaatregelen
7. Benoem CCP's
8. Kritische grenswaarden
9. Monitoring
10. Corrigerende maatregelen
11. Verificatie
12. Documenten

Artikel 6 lid 2 onder a
start op punt 6 van de
Codex; de weg daar
naartoe is minder
belangrijk !

de gevarenanalyse

artikel 6, lid 2 onder a, Verordening (EG) 1831/2003

Het onderkennen van elk gevaar dat voorkomen, geëlimineerd of tot een aanvaardbaar niveau gereduceerd moet worden

1. Gevareninventarisatie
2. Gevarenanalyse

Verplicht?

Nee, ... Databank Risico's Voedermiddelen

Stap 1, gevareninventarisatie (1)

Gevaar:

Biologisch, chemisch of fysisch agens in een levensmiddel of diervoeder, of de toestand van een levensmiddel of diervoeder, met mogelijk nadelige gevolgen voor de gezondheid

1. grondstoffen > DRV
2. eigen processen
3. volgende schakels

gevareninventarisatie (2)

Hoe te komen tot een juiste gevareninventarisatie ?

Begint bij inzicht krijgen in:

- ✓ eigenschappen product, grondstof, land van herkomst
- ✓ beoogde gebruik, afnemers, doelgroep
- ✓ sector, kennis van de keten
- ✓ processen, materiaal, hygiëne

Stap 2, van gevaar naar risico

- ✓ *wetenschappelijk gefundeerd proces om uit alle gevaren het reële risico te bepalen (objectiveren van de ernst van de schadelijke gevolgen voor de gezondheid), onderbouwing !*
- ✓ *kwantificering van het gevaar in het **eindproduct van het bedrijf** tegen een wettelijke norm en/of veiligheidsgrens*
- ✓ *gevaren vallen af, óf blijven als reëel risico*

Kans x Ernst kan hierbij gehanteerd worden, niet verplicht

Stap 3, van risico naar beheerspunt

- ✓ *Indien het gevaar in het eindproduct (van het bedrijf) het wettelijke of veiligheidsniveau **kan** overschrijden zijn beheersmaatregelen nodig*
- ✓ *Bepaal maatregelen om elk afzonderlijk gevaar onder controle te houden*

kritieke controlepunten = kritische beheerspunten

Dit zijn maatregelen in het proces, géén controles

Stap 4, beheerspunt kritisch of niet

Voor ieder gevaar en bijbehorende beheersmaatregel:

- ✓ *Is de beheersmaatregel de laatste processtap om het gevaar te elimineren of te reduceren tot een aanvaardbaar niveau ?*

- Hulpmiddel is de **beslisboom**
- Hier is het onderscheid te maken:
Maatregel wordt een CCP óf niet

kritisch beheerspunt (CCP)

Niet de beheersbaarheid, maar de risicoanalyse bepaalt of een risico beheerst moet worden

Als beheersing niet mogelijk is moet proces worden aangepast, of kan niet tot productie worden overgegaan !

Een risico is overdraagbaar in de keten, op voorwaarde dat het verderop te elimineren of reduceren is

CCP vs basisvoorwaarden

- ✓ Algemene Beheersmaatregel (ABM), Punt van Aandacht (PVA) hebben in Verordening geen status
- ✓ Geen bezwaar als bedrijf dit in het systeem heeft opgenomen (doel)
- ✓ Basisvoorwaarden kunnen in HACCP worden geïntegreerd (advies: selectief toepassen)

Verificatie

- ✓ Art 6, lid 2 onder f: verificatie uitvoeren of de beheersmaatregelen ook werken
- ✓ Beheersmaatregelen t.a.v. grondstoffen, eigen processen en volgende schakels
- ✓ Wat is dan verificatie en is GMP+ dan niet voldoende ?

HACCP en GMP⁺

- ✓ GMP⁺ is een certificatiestandaard
- ✓ Kunt u er dan van uitgaan dat de leverancier de juiste beheersmaatregelen heeft getroffen?

Niet op voorhand het vertrouwen geven,
of verschuilen achter een systeem

Infoblad 64, grondstoffen voor levensmiddelen

- ✓ *CCP ?*
- ✓ *Kritische grenswaarden instellen*
- ✓ *Bewaking (blijft waarde beneden kritische grenswaarde?)*

Afspraken met leverancier

Infoblad 64

Vervolgens:

*Controle of gemaakte afspraken zijn nagekomen, of een veilige grondstof wordt geleverd. **Betrouwbaarheid van de leverancier!***

Hierbij kan Infoblad 64 behulpzaam zijn.

De ondernemer moet kunnen aantonen waarop het vertrouwen in de leverancier is gebaseerd.

Infoblad 64

Controlemogelijkheden:

- 1. Certificaat bij elke partij.*
- 2. Eigen analyse van elke partij.*
- 3. Audit bij leverancier op beheersing risico.*
- 4. Deelname aan ketengarantiesysteem.*

*Belangrijk: specifieke beheersing van gevaar !
Dus nooit blind vertrouwen*

Infoblad 64

Afspraken:

- ✓ *Mag beoogde eindgebruik in het begin van de keten gehanteerd worden? Nee, tenzij....*
- ✓ *Onveilige grondstof mag niet verdund worden.*
- ✓ *Is risico overdraagbaar in de keten? Ja, mits...*
- ✓ *De 4 opties uit Infoblad 64 of gelijkwaardig.*
- ✓ *Bij vaste leverancier kan vertrouwen groeien, ...*

Dank voor uw aandacht

hans.beuger@vwa.nl

